

Prečo chovať východofrízske ovce.
Doc. RNDr. Milan Margetín, PhD.
SCPV-VÚŽV-Ústav chovu oviec, Trenčianska Teplá

Východofrízke ovce (VF) sa na území Slovenska chovali už koncom 19. storočia. Ide o pôvodné nemecké plemeno, z oblasti nemecko-holandských hraníc, ktoré bolo šľachtené na vysokú mliekovú úžitkovosť a plodnosť. Ovce sú náročnejšie na chovateľské podmienky (výživa, ustajnenie, starostlivosť), tak ako všetky vysokoprodukčné zvieratá. Ovce sa odporúča chovať v menších skupinách. Je preto ideálnym plemenom pre drobnochov. Možný a úspešný je však aj chov východofrízskych oviec vo väčších stádových jednotkách. Takéto chovy sú na Slovensku, ale najmä v zahraničí (napríklad v Rakúsku, Nemecku). O VF ovce je na Slovensku v poslednom období veľký záujem.

Východofrízke ovce sa vyznačujú stredne veľkým až veľkým telovým rámcom, úzkou, neovlnenou, oblúkonosou hlavou (ovlnenosť začína od zátylia), slabšie ovlneným bruchom a končatinami a neovlneným dlhým chvostom (tzv. potkaní chvost vyskytujúci sa len u tohto plemena). Končatiny sú tenšie a vysoké. Vemeno je široké a veľmi dobre vyvinuté. Barany a ovce sú bezrohé. Vlna je biela, s výraznými oblúčikmi, veľmi kvalitná.

Východofrízke plemeno je najčastejšie zaraďované medzi plemená mliekového úžitkového typu, s vynikajúcou plodnosťou, ale aj veľmi dobrou vlnovou úžitkovosťou (typická trojstranná úžitkovosť). Ide o polojemnovlnové, veľmi ranné plemeno. Pri dobrej výžive možno jahničky (jarky) pripustiť s výbornými výsledkami už vo veku 7-8 mesiacov. Vyniká plodnosťou, ktorá sa pohybuje okolo 200 % (plemenný štandard 160 – 210 %). Živá hmotnosť bahníc je 65-85 kg (u nás 60 – 75 kg), baranov 80-100 kg, produkcia vlny u bahníc 3,5-5,0 kg, pri baranoch 5,0-6,0 kg. Sortimenty vlny bahníc chovaných u nás sú B/C-CD, pri výťažnosti 60-70%, prirodzená dĺžka vlny je 100-120 mm. Priemerné denné prírastky jahniat do odstavu sú 260-300 gramov, ba aj výrazne viac. Je to podmienené veľmi dobrou mliečnosťou matiek a ich starostlivosťou o jahňatá. Produkcia mlieka po odstave jahniat u nás je 200-300 kg. Dĺžka dojnjej periódy je až 260 dní. V niektorých chovoch v zahraničí sa dosiahla produkcia mlieka za laktáciu viac ako 700 kg, ojedinelo až nad 1000 kg, s obsahom tuku 6-7 %. Rekordná produkcia mlieka je 1498 kg. Na Slovensku je v kontrole mliekovej úžitkovosti niekoľko šľachtiteľských, rozmnožovacích aj úžitkových stád (prehľad chovateľov nájdete na stránke www.spus.sk). V šľachtiteľských chovoch kontrolovaných Slovenským zväzom chovateľov bola napríklad v r. 2006 priemerná produkcia mlieka bahníc za normovanú dojnú periódu (150 dní) 303,60 litra. Najlepšie bahnice sa aj na Slovensku blížia k hranici 400 litrov. Určitým problémom je relatívne nízka frekvencia alely ARR v populácii VF oviec, v súvislosti s genotypizáciou PrP génu (scrapia). Pri VF ovciach je potrebné adekvátnu pozornosť venovať prevencii (napríklad pravidelné ošetrovanie paznechtov, atď.). Barany VF plemena sa v súčasnosti úspešne využívajú aj v rámci zošľacht'ovacieho programu cigájskych, valašských a merinských oviec na zlepšenie mliekovej úžitkovosti a plodnosti.

